

DAVID GROSSMAN

Het leven speelt met mij

ROMAN • COSSEE

Literatuurclubs Drenthe

lezing bij

Het leven speelt met mij

van David Grossman

Rudi Kamminga

digitaal vragenuur: 2 februari

Het leven speelt met mij – werkelijkheid en
verbeelding

1. Inleiding
2. Historische context
3. De werkelijkheid
4. De verbeelding
5. Fragmenten uit documentaire
6. Slotafwegingen

Inleiding

“de vrijheid om me het verhaal voor te stellen
zoals het nooit was geweest”

Franz Joseph I

Keizer van Oostenrijk

Apostolisch koning van Hongarije

Koning van Bohemen, Dalmatië,
Kroatië en Slavonië

Koning van Galicië en Lodomerië

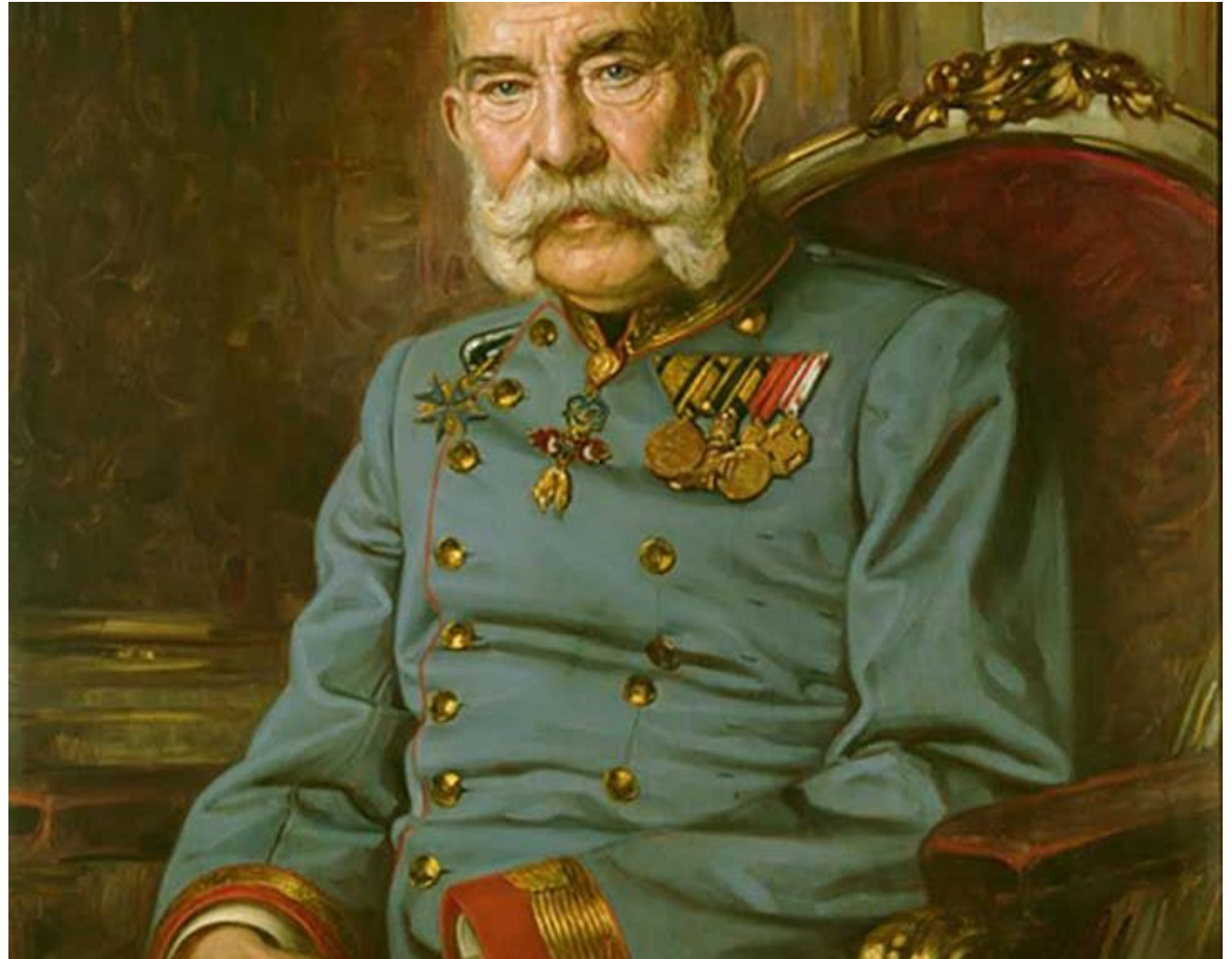
Koning van Illyrië

Aartshertog van Opper- en
Neder-Oostenrijk

Groothertog van Zevenburgen

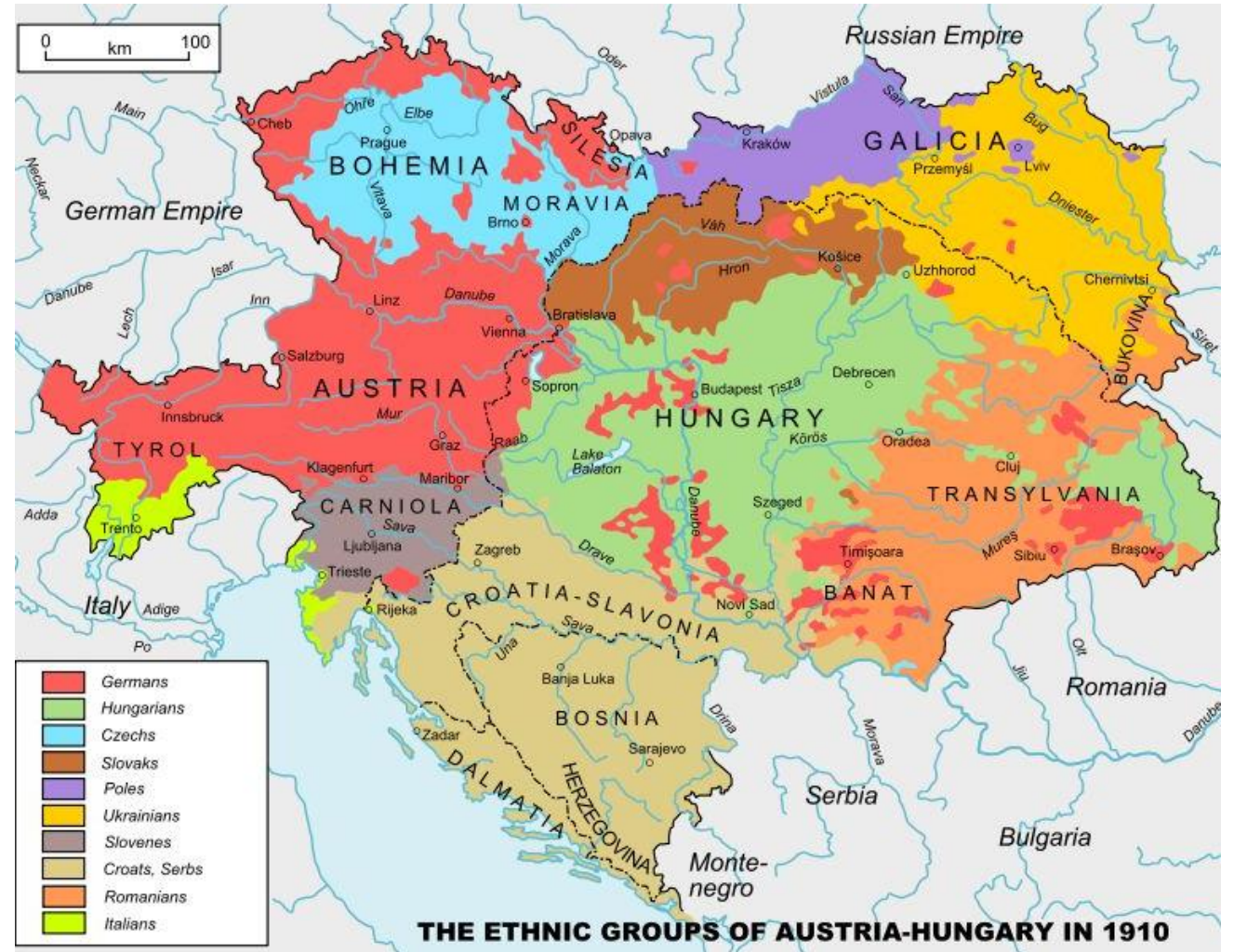
Hertog van Lotharingen, Karintië,
Kraïna, de Boekovina, Opper- en
Neder-Silezië

Enz. enz.

Čakovec ligt ten noordoosten van Zagreb, in het bovenste puntje van Croatia-Slavonia en hoort vanaf 1918 achtereenvolgens bij:

- Hongarije
- Koninkrijk der Serviërs, Kroaten en Slovenen
- Koninkrijk Joegoslavië
- Onafhankelijke Staat Kroatië
- Federale Volksrepubliek Joegoslavië

Josip Broz

bijgenaamd
Maarschalk Tito

Goli Otok, het
gevangenseiland voor de
kust van Kroatië

De modezaak van Bela en
Ema Kelemen in Čakovec

De jonge Eva Kelemen

Rade en Eva Panič

Eva, Rade en Tiana in
1945

De werkelijkheid en de verbeelding:

- de documentaire 'Eva'
- de periode 1953-1966
- de verschillende levens van Tiana en Nina

Tiana Wages
sieradenontwerpster en
kunstenares

De werkelijkheid en de verbeelding:

- de verschillende levens van Tiana en Nina
- de verhouding tussen Eva en Tiana

"Het feit dat de familieleden eindelijk de confrontatie aangaan en elkaar vertellen over wat ze hebben meegemaakt, leidt tot meer begrip en een zekere bevrijding." Dit schrijft het Cultureel Persbureau in een interview met David Grossman.

Klopt dit met wat er gebeurt tussen Vera en Nina?

Eva

Documentaire van Avner Faingulernt (2003)

Fragmenten die worden getoond tijdens de lezing

Fragment 1 [Eva - a documentary \(part 1\) – YouTube](#) 8.10-9.47m.

En Tiana zou op de straat terechtkomen.

Fragment 2 [Eva - a documentary \(part 3\) – YouTube](#) 3.30-5.45m

Ze zei eens tegen mij dat ik in haar rauwe vlees had gesneden.

Fragment 3 [Eva - a documentary \(part 2\) – YouTube](#) 13.19-16.02m

Ik voelde dat ik was verlaten.

Fragment 4 [Eva - a documentary \(part 4\) – YouTube](#) 8.10-11.50m

Zo ben ik niet!

Tot slot

Werkelijkheid en verbeelding zijn bij 'Het leven speelt met mij' op een unieke manier met elkaar te vergelijken. Waar heeft de roman de werkelijkheid gevolgd, waar heeft hij hem uitvergroot en wat heeft hij niet meegenomen? En wat spreekt meer tot de verbeelding: de 'werkelijkheid' van de documentaire of de fantasie van de roman?